

Programpunkter 6 maj 2019

Nyvalda eller omvalda 2018 – Styr eller avgå!

Grundläggande rättsliga förutsättningar för den kommunala verksamheten – Kort genomgång
--

Kort historik – på vilket sätt och varför har den formella styrningen av den kommunala verksamheten förändrats över tiden?

Ett bra sätt att förstå hur kommunerna styrs idag är att undersöka hur och varför kommunallagens regler om kommunernas styrning har förändrats över tid. Vi går igenom motiven bakom några viktiga kommunalrättsliga förändringarna.

Den kommunala självstyrelsen – hur självständiga är kommunerna?

Vad som menas med kommunal självstyrelse? På vilket sätt har självstyrelsen förstärkts respektive försvagats?

Det kommunala medlemskapet – vilka rättigheter och skyldigheter följer med medlemskapet?

Vad innebär det kommunala medlemskapet för överklagning av beslut och likställighetsprincipen?

Den kommunala kompetensen – vilken verksamhet får en kommun ägna sig åt?

Vi förklarar begreppet kommunal kompetens och ger exempel på vilka verksamheter som en kommun inte får ägna sig åt.

I vilken utsträckning får kommunerna bedriva näringsverksamhet och ge stöd till privata företag?

Vilka särskilda begränsningar gäller för den egna kommunala näringsverksamheten och hur har t.ex. reglerna om stöd till privata företag förändrats i sen tid?

Vem ansvarar för vad – fullmäktige eller nämnderna?
--

Vilka ärenden ska fullmäktige avgöra och vilka ärenden ska nämnderna avgöra?

Vi klarar ut ansvars- och befogenhetsfördelningen mellan fullmäktige och nämnderna.

I vilken utsträckning förutsätts fullmäktige styra nämnderna och hur kan fullmäktiges befogenheter förstärkas i praktiken?

Styrelsens ansvar och befogenheter

Styrelsen är enligt kommunallagen en nämnd med särskilt ansvar och särskilda befogenheter. Vad menas med detta? På vilket sätt har Styrelsens ansvar och makt förstärkts i nya kommunallagen?

Vem ansvarar för vad - förtroendevalda eller tjänstemän?

Beslut eller verkställighet?

Vi tar upp vad som talar för att ett ärende avgörs genom beslut av nämnd eller delegat eller beslutas av tjänstemän som ren verkställighet. Är det rätt att påstå att politikerna svarar för *vad* som ska åstadkommas medan tjänstemännen svarar för *hur* det som politikerna beslutat om ska åstadkommas?

Hur förväntas kommunen styra sina företag?

Vilket ansvar och vilka befogenheter har bolagsstyrelsen i förhållande till kommunen?

I vilka avseenden skiljer sig sättet att styra de kommunala företagen från sättet att styra de kommunala nämnderna och förvaltningarna. På vilket sätt har de rättsliga kraven på kommunernas styrning av de kommunala företagen skärpts i sen tid

Vem ansvarar för styrning och kontroll av de privata utförarna?

En allt större andel av den kommunala verksamheten utförs av privata utförare. På vilka grunder kan kommunal verksamhet överlåtas till privata utförare och på vilket sätt har ansvaret för denna verksamhet nyligen förtydligats?

Hur fungerar revisionen och ansvarsutkrävandet?

Vad menas med god revisionssed och hur avgörs vad revisorerna skall granska?

I vilka avseenden skall revisionen granska tjänstemännen respektive de förtroendevalda och vilka skyldigheter och rättigheter har den kommunala revisionen i detta granskningsarbete?

Vem ansvar för den kommunala ekonomin?

Vad menas med att kommunens ekonomi är i balans och hur är det tänkt att man skall nå dit?

Vi klarar ut begrepp som ekonomi i balans, åtgärdsplan, resultatutjämningsreserv etc. Har styrelsen ett särskilt ansvar för att verksamheten bedrivs på sätt som motsvarar god ekonomisk hushållning?

Vilket ansvar har de förtroendevald?

- Politiskt ansvar
- Revisionsansvar
- Straffansvar

Samverkansformer – vilka alternativa former finns för samverkan?

Kommunerna väljer i allt större utsträckning att samverka i olika former. Vilka hot och möjligheter innebär de olika samverkansformerna? Vi går igenom de vanligaste formerna för samverkan:

- Gemensam nämnd
- Kommunalförbund
- Kommunala företag
- Avtalssamverkan

Sammanträdesformalia – vad gäller och hur ska man protokollföra?

Närvaro

- Avbruten eller påbörjad tjänstgöring under pågående handläggning
- Tjänstgörande ersättare respektive endast närvarande ersättare
- Tjänstemän, sakkunniga, allmänheten, part
- Personalföreträdare, praktikanter
- Tillfällig frånvaro

Ordförandeskap och justering

- Tillfälligt förhinder för ordförande att tjänstgöra
- Vice ordföranden biträder ordföranden
- Val av justerare
- Omedelbar justering
- Justeraren kan inte justera på utsatt tid
 - Justerarna är oense om protokollets utformning
 - Digital justering

Ändring av justerat protokoll

- När och hur ett justerat protokoll kan rättas

Föredragningslistan

- Extra ärende och ärende som ska utgå

Delegationsärenden och informationsärenden

- Beslut om anmälan om delegationsärenden
- Ordförandebeslut
- Beslut om att vidaredelegerade ärenden
- Informationsärenden/övriga frågor

Yrkanden, propositionsordning och omröstning

- Yrkanden respektive förslag
- Yrkande med motiveringar

- Bordlägnings- och återremissyrkande
- Huvudförslag och motförslag
- Propositionsordning eller propositionsvägran
- Kontraproposition
- Omröstningsförfarande, röstplikt, utslagsröst
- Sluten omröstning, lottning, proportionella val

Beslut och reservationer

- Beslutsmotivering
- Reservation: blank, motiverad, muntlig, skriftlig
- Protokollsanteckning
- Särskilda yttranden eller uttalanden

Protokollföring och handläggning av motioner, interpellationer och frågor

- Ärenderubrik, sammanfattning
- Svarsplikt
- Bifall, avslag, eller enbart besvarad

Jäv

- Sakägarjäv, släktskapsjäv, intressejäv, delikatessjäv, tillsynsjäv med flera

Fullföljdshänvisning

- Anvisningar om hur man kan överklaga beslutet
- Laglighetsprövning, lämplighetsprövning

Beslutsexpediering

- Till vem beslutet ska expedieras
- Expediering innan lagakraftvinnande